Ч. 37 Четвер 18 лютого (2 марта) 1899 Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Голоси о ситуациї. — Чутка про стан здоровля царя. — Події на Филипинах)

Пос. Герольд виголосив в Новім Бенатеку бесіду, в котрій говорив о ситуациї. Бесідник признав, що правительство могло би ще раз скликати Раду державну і спробовати, чи парлямент буде здібний до праці, але проба така не мала би майже ніяких виглядів поводженя. Правительство мусить отже виступити енерґічно против Німців і або посередно або безпосередно наклонити їх до зміни теперішного становища. Єсть ще одно средство, якого могло би взяти ся правительство: то дорога порозуміня. Однакож в виду безуспішности дотеперішних проб, Чехи можуть собі лиш бажати, щоби правительство приступило наконець до реконструкциї конституциї і щоби точку ваготи перенїс з парлямленту до Сойму. Посли чеські мусять старати ся конче, щоби для тої ідеї не лиш знайти союзників, але щоби позискати для неї також найвисші чинники в державі. Коли справа рішить ся против Чехів, то Чехи будуть знати, що їм треба робити, отже ніхто не потребує пхати їх тепер до опозициї. — Отсе ческий голос, а тепер послухаймо німецкого голосу:

Пос. Ґрос говорив в Іглаві перед своїми виборцями о ситуациї і насамперед згадав про то, що діяло ся в парляменті. Бесідник сказав, що жаданя Чехів були сповнені або сповнене їх обіцяно. Ті панове не були переберчиві в своїх жаданях. Попри великі річи як розпорядженя язикові для Шлеска жадали они ще множества посад гофратів та менших посад урядничих. Мимо отвертої руки ґр. Туна для деяких славяньских „ватажків“, не можна було спустити ся на парляментарну більшість, що показало ся при законї о платни для служби державної. Дальше порівнував бесідник відносини на Угорщині, де правительство мусїло через опозицию уступити, і сказав, що в Австриї §. 14 буде ще довго грати ролю. На основі того параґрафу буде ся робити тепер угода з Угорщиною. А яка то буде угода? — далеко гірша як ті предложеня, над котрими вела ся нарада. Угода буде робити ся після диктату пана Селя. По тій угоді ґр. Тун або его наслідник скличе знову парлямент, але щоби по скликаню парляменту вернув і законний стан, на то нема ніякого вигляду, доки не буде змінена теперішна система. Але та система може пошкодити і нашій заграничній полїтицї, бо буде пхати еї щораз дальше в росийску струю. Наконець сказав бесідник, що він не тратить надії, що прийде може до згоди від народу до народу, але аж до того часу мусять самі Німці жити в згоді і в мирі.

N. W. Tagblatt вертає знову до поданої ним за даньскою Politiken чутки про стан здоровля царя і в приватній телеґрамі з Берлина ось так каже: Звістка подана ґазетою Politiken о царю зробила тут велику сензацию в виду того, що згадана ґазета має тісні звязи з копенгаґским двором і звичайно єсть добре поінформована о росийских відносинах. Чи і сим разом так єсть, треба заждати; тимчасом тут, в Берлинї, де вже від якогось часу живо обговорюють якісь дивні відносини в Петербурзї не хотять все то, що згадана ґазета подає уважати за байку. А Politiken каже: Ціле правлїнє царя в тім, що він дає свій підпис; всї постанови ухвалюють ся без него. Вел. кн. Михайло виконує власть. Цареви заказує недуга всякого духового занятя. О тій недузї, котра мала проявити ся аж тогди, коли цар видав звістний указ о роззброеню ходить двояка чутка: після одної опанувала его поволи якась недуга, котра вже від давна ему грозила; після другої повільний поступ недуги і другі супроводячі еї обставини наводять на гадку, котра каже шукати причин, що мають свій початок поза особою царя і не суть случайні лиш після пляну з гори уложені.

Після депешї, яку мадридска „Reforma“ дістала з Манїлї, мали там морскі войска чужих держав вступити до міста, щоби взяти в оборону дотичних підданих. — Бюро Райтера доносить з Гонк-Конґ, що филипиньске правительство оголосило заяву, в котрій сказано, що Филипинцї сьвідчать ся цїлим сьвітом, що будуть аж до смерти боротн ся против зради і грубої сили Американців, та що на случай потреби навіть і жінки возьмуть участь в сьвятій війнї о независимість.

2)

ІНДИЯ, ЕЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Пфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Вербин.)

I.

Виїзд з Триесту. — Порт-Саід і набиране вугля. — Канал Суеский і озера Мензалех та Гірка вода. — Червоне море і пролив Баб-ель-Мандеб. — Сомальскі хлопцї. — Попри Аден до Індийского Океану.

(Дальше).

Ми вийшли на беріг. Який же тут зовсім инший образ, як той, що нам доси представляв ся на Всходї! Адeньский півостров, сполучений лиш вузкою пісковатою греблею з побережем, єсть погаслим вульканом. Звідси то й походять тоті страшенно дикі утвори голих червоно брунатних скал. Нігде ані однїсенького дерева, ані однїсенького корчика. Лиш на улицях нужденні ростини, позасаджувані Англїйцями. Але білі будинки з своїми плоскими дахами, жителї і цїла околиця, то правдивий Всхід. Навіть англїйскі полїсмени, то Індн або Араби. Лиш склади вугля, касарні і тим подібні будинки мають европейский вигляд. Але ми лише що в ново заложенім портовім місті. Арабский Аден лежить в противній сторонї. Треба їхати туди доброї пів години. Дуже добра дорога веде попри якесь арабске село через вельми романтично в скалї виковану браму, котра менї живо нагадала Фум-ес-Сагара в полудневім Альжирі. Від ясного неба відбиває ся дуже виразно кождий шпиль скали, понад нею лїтають орли стервяки, а як там, так і тут робить нам по переїзді несподїванку дуже інтересний неожиданий вид. Перед нами лежить арабске місто Аден, окружене дивовижними скалами. Білі плоскі доми, низькі склеплені будинки, кілька марабутів [1]) — ані одного европейского будинку — ось чому арабскі полудневі сторони представляють так оригінальний вид.

Ми їхали верхом почерез товпу місцевих жителів, котрі мимо зими, чи радше як-раз длятого, що то зима, мали на голові турбан, та були оперізані полотняними запасками. Наконець заїхали ми до славних танків, або долївок на воду. Суть то дуже штучно в скалах видовбані керницї, котрі можуть змістити в собі води — як кажуть — на три роки. Тих керниць єсть 150 а кожда з них глубока на 36 до 56 метрів; в 50 з них єсть вода до пития, а 30 єсть таких, що видовбані ще тисячі літ тому назад, і в котрі стїкає дощівка з гір. Они були порожнї, коли ми приїхали, бо вже давно дощу не було. Ті керницї були через довший час позасипувані, але Англїйцї в шісдесяти роках очистили їх і вицементували, та приладили знов до ужитку.

Ми вернули знов до міста. Майже голі мужчини і жінки в червоних лахах, шматах, жебраючі хлопцї, що верещать на все горло, полїцаї, що розганяють людий палицями, верблюди з набором або запряжені до візків, люди їдучі на ослах, тут і там англїйскі офіцири з своїми дамами в елеґантних повозах, мурини Араби, все в суміш, а посеред того ми на базарі окружені товпою викрикуючих людий: отсе правдивий оріентальний образ нашої гостини в Аденї. До того ще 13 грудня 24 степенїв Реоміра в тїни. Додати тут потреба, що місто Аден єсть дуже старе, бо его знали вже Греки і Римляни, та називали Адана або Атана. Теперішне місто має около 40.000 жителів, по найбільшійчасти Індів магометаньского віроісповіданя.

Ми вернули знов до портового міста і дивили ся з бальконa готелю de l'Europe, як якийсь індийский усмиритель гадин і чародїй показував свої штуки, пішли відтак на проход до войскової части міста і наконець вернули на корабель. Вид сеї англїйскої оселї, основаної величезним коштом, і еї охрестности, осьвітленої червоно-лїлїевими красками заходячого сонця, був величавий, а прогулька до Адену дуже займаюча. А мимо того насувала ся кождому гадка: „Як би там прийшло ся жити, то все одно хоч би й — в пеклї.“

В ночи о 2 годині пустив ся наш „Імператор“ в дальшу дорогу. Коли ми на другий день пробудили ся, побачили перед собою широке море, Адeньский залив, а поза ним Арабске море. Пять днів ніс нас „Імператор“ по его синих филях. Аж наконець на всході по-

[1]) Марабут = магометаньский пустинник, чернець а відтак і гріб такого черця, сьвята могила.

Новинки.

Львів дня 1-го марта 1899.

— **Стипендиї.** Ставропигійский Інститут надїлив стипендиєю з фундациї Константина Кмицикевича, в річній висотї 115 зр. річно Володимира Кмицикевича, слухача I-го року прав, близького свояка пок. основателя. — Управляючий совіт „Народного Дому" у Львові надав стипендию з фундациї бл. п. Михайла Куземского в сумі 50 зр. річно Мирославови Ковальскому, ученикови III-ої кляси ґімназияльної в Яслї, синови почтмайстра в Бжостку.

— **З перемискої епархії.** Презенти одержали оо.: Ник. Паньківский на Горинець і Василь Яремкевич на Вовче горішне. — Завідательство в Мединичах дістав о. Іполит Хиляк.

— **Вибори до ради міста Львова,** які відбули ся вчера, були більше оживлені, як коли небудь передтим. Віддано взагалї 6081 голосів, т. є. дві третини всіх управнених до голосованя. Найбільше голосів бо 3093, упало на лїсту комітету міского, хоч ледве, чи всї кандидати тої лїсти перейшли, бо сильно вичеркувано поодинокі особи уміщені на тій лїстї. Всї инші лісти, а було їх аж 25, одержали голосів но менше як 500. На лїсту руску упало 219 голосів. Загальний вислїд голосованя буде знаний за кільканайцять днів, по переведенім скрутинії. Жиди і дрібні промисловцї голосували на лїсту комітету міского.

— **В Балинцях** коло Коломиї устроїли всї мешканцї тої громади, що в своїм часї служили при войску, торжественне богослуженє за Є. Вел. Цісаря та парастас за бл. п. Цїсареву, архикнязя Рудольфа і цїсаря Фердинанда. Торжество відбуло ся дня 24 лютого. Богослуженє відправив в переповненій церкві о. Левицкий з Кулачковець, в сослуженю двох сьвящеників. По службі відспівала шкільна молодїж гимн народний, а відтак зібрали ся всї вислужені вояки надїлені медалями, уставили ся в ряди по войсковому і при відголосї стрілїв з моздірів передефілювали перед відпоручником коломийского старости, старшим комісарем п. Крайцом, котрий промовив до них в коротких словах, похвалюючи їх привязанє до Дому Найяснїйшого Монарха.

— **Жертва джуми.** Отець дра Міллера, що помер недавно на джуму у Відни, др. Альойзий Міллер, так взяв собі до серця смерть сина, що збожеволїв. Єго уміщено в градецкім шпитали для божевільних. Дрови Міллерови, що переплатив житєм свою печаливість коло заджумлених, поставлять у Відни на подвірю головного шпиталю памятник. Доси зібрано на ту цїль з публичних складок вже около 10.000 зр.

— **Фридрих Шпільгаґен,** один з найзнаменитших сучасних нїмецких повістеписателїв, обходив послїдної суботи 70-лїтні роковини уродин. Старець ще цїлком здоров на тїлї і умі. З тої нагоди нїмецкі дневники присьвячують Шпільгаґенови просторі артикули, в котрих оцїнюють єго лїтературну дїяльність.

— **Зловлений шкідник.** Від довшого часу зривав у Львові коло стрийского кладовища якийсь невислїджений шкідник телефонїчні дроти і в той спосіб перèривав комунїкацию телефонїчну та робив великі шкоди зарядови телефонів. Коли ті шкоди повтаряли ся частїйше, обдумано спосіб, що коли лиш шкідник дїтне ся дротів, задзвонять на полїцийній стациї і на стрийскій рогачці всї телефонїчні дзвінки. Так дїйстно стало ся і коли онегди в ночи шкідник хотів знов позривати дроти, явила ся на місци полїция і стражники акцизові і зловили злочинця на горячім учинку. Єсть ним Іван Лех, бувший писар.

— **Намірене самоубийство.** З Дрогобича пишуть: Минувшого тиждня стрілив до себе в самоубийчім намірі молодий жид С., син властителя більших посїлостий. Обі кулї поцїлили єго в груди і застрягли в околици серця. Одну з них удало ся видобути і недужий чує ся добре та імовірно виздоровів. Причиною того самоубийчого наміру були довги, бо С. гуляв весело у Відни та наробив довгів на близько 15 тисячів, а коли віритєлї почали упоминати ся, отець заявив, що довгів платити не буде. То спонукало молодого С., що хотів позбавити ся житя.

— **Щось як в байцї про дїда і гадину в зимі.** Pest. Lloyd розповідає таку історию: Якийсь Стефан Зеліґ в Кошицях на Угорщинї вибрав ся пішки в дорогу до Петрі і в лїсї через котрий переходив, розложив собі ватру, щоби загріти ся. Збираючи ріще, поклав свою торбу на землю. За кілька хвиль зачув, що в торбі щось шелестить, як би якесь зьвіря влїзло до торби. Цїкавий, що би то було, вложив руку до торби і в тій хвили виймив єї назад, бо то гадина, що найменше три чверти метра довга обвинула ся єму доокола руки. Заким він міг єї розвинути з руки, гадина укусила єго і до кількох хвиль Зеліґови спухла рука по кістки, а пухлина посувала ся щораз дальше. Він вернув до дому і пішов до лїкаря, а той сказав, що нема иншої ради, як лиш відоймити руку. — Так сьвіт платить! Гадина здаєсь огріла ся коло розложеної ватри і ожила, а за то—або радше за єго неосторожність—вкусила Зеліґа.

— **Померли:** О. Іван Терлецкий, совітник еп. Консисториї, парох в Тучапах, станиславівскої епархії, дня 23 лютого, в 66-тім роції житя, а в 42-ім сьвященьства; — Анна з Шведзицких Червіньска, жена пароха і совітника Консисториї, о. Павла Червіньского, в Помірцях, дня 26-го лютого.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Приготовленя до весняної роботи. Маємо вже 1 марта, а зима як би у нас лише що розпочала ся. Однакож недовго она вже потягне, а господарям вже крайна пора лагодити ся до весняних робіт. Хто в осени не вивіз обірник, нехай тепер єго вивозить. Чи єго скидати малими купками і зараз розкидати, зависить від того, чи хто може мати досить рук до роботи, чи з весною буде мати більше або менше роботи і наконець від того, що хоче на тім поли посіяти. Під яре збіже, жито, овес, вику і горох було би найлїпше обірник розвозити зараз малими купками в ряди й розкидати, бо тут ранна робота як найважнїйша і зле би було опізняти єї возженем, та розкидуванем обірнику. Під бараболї, особливо тогди, коли хоче ся гноїти лиш бороздами, можна обірник скидати на великі купи. Скоро поле підосхне, треба обірник приорювати. — Крайна також пора подумати о насїню. Хто не має власного і мусить купувати, нехай зважає головно на то, щоби оно було чисте і добре кільчило ся; нехай каже дати собі насїня на пробу, зробить пробу дома, і тогди аж купує. Проба така дуже важна і тепер на ню пора. Хто добуває бараболї на продаж, нехай не забуде вибирати собі на на-

---

казала ся перед нами ясна смуга, побереже Бомбаю, край наших бажань — Індия.

II.

Бомбай і перше вражінє, яке робить місто. — В'їзд до порту. — Жителї міста і їх ноша. — Місто в серединї. — Індийскі сьвятинї на Елефантї. — Конї в капелюхах. — Вигода для офіцирів. — Похорон при помочи орлів.

Як менї описати перше вражінє, яке зробив на мене Бомбай? Годї, бо оно було величезне.

Повнїсенько найкрасших палат, найрізнороднїйших і найдивнїйших величезних будівель і найнужденнїйших хат — а то все в суміш, от і сценерия. А посеред того снує ся множество людий всїлякої барви тїла, в найрізнороднїйших, найчудачнїйших і прирізної краски одежах, по трохи або таки й зовсїм голї, люди рас, яких хто захоче. Дальше повно тут всїляких знакомих і незнакомих зьвірят, особливо величезна маса всїляких птиць, именно же орлів, супів і половиків, а наконець пишні европейскі карити та всїлякі инші вози аж до послїдних візків на двох колесах, котрими їздять місцеві жителї. Словом, Бомбай то величезний калейдоскоп, в котрий дивимо ся, а в котрім заєдно знов себе бачимо.

Приїзд до Бомбаю і в'їзд до великого порту єсть величавий. Насамперед показують ся здалека мовби у фіолєтовій мрацї гори і горби та острови. Незадовго обливає їх сьвітло всходячого сонця. Відтак можна розпізнати сотки рибацких лодий, більші судна, поза тими пароходи а наконець ясні і сїрі доми міста. Все показує ся щораз виразнїйше, можна розпізнати Коляба Поен, що творить полудневий кінчик подовгастого бомбайского острова, відко Малябар Поен, західний клинець, а межи тими затоню звану Бак Бай, повнїсеньку кораблїв. А тепер бере ся наш „Імператор" на північний всхід; заїзджаємо до величезного природного порту межи бомбайским островом а сушею.

Там на всходї то Елефантина; побачимо єї пізнїйше. На півночи остров Тромбай, на полудни Каранджа і другі, словом, сей залив єсть зі всїх боків забезпечений і може помістити в собі безпечно всї фльоти цїлого сьвіта.

Корабель заїхав до середного порту і поволи єго причалюють. Високі, величезні будівлї вже тепер звертають на себе увагу. Тут все величаве, чудне. Але не довго задержуєсь око на дїлах з мертвого каміня, бо живі образи єго потягають. Он там стоять сотки людий домашних, що чекають, коли ми будемо виходити на беріг. Анї один не подібний до другого, бо кождий убирає ся так, щоби, о скілько можна єго ноша впадала в очи. Лиш голї двигарі і портові робітники один як другий, мовби які фіґури злїплені з чоколяди. Длятого що у них темна скіра, то они виглядають так, як би то були бронзові фіґури; не роблять того вражіня, що они голї і можна до них дуже борзо привикнути. Але тамті другі! Декотрі з них мають цїлі гори на голові. То правдиві Гінду, по найбільшій части Махрети, Ґуджерати і Раджпути. Тоті в низьких жовтих і білих турбанах то мослїми, але видко й зелений тарбуш потомка з поколїня пророка, або якогось гаджі, т. є. магометаньского сьвятця, що ходив на відпуст до Мекки. А помежи тими снують ся Парзи в своїх страшно непрактичних чорних шапках із шкіри або церати. Той індийский князь, що приняв їх до свого краю, коли їх мослїми (исповідники Магомета) вигнали з Перзиї, наказав їм носити ті дивні шапки і они носять їх до нинї та з вдячностию згадують єго. Дальше можна побачити червоно-жовті турбани служби полїцийної, зложеної з домашних людий, арабскі фези, білї, сиві брунатні капелюхи европейців і т. д., і т. д.

Коли вже накрива голови єсть так різнородна то одяги суть ще ріжнороднїйші і ми Европейцї не мали доси о тім і понятя. Загально переважає біла краска. — Але подивіть ся онтам! Чи той чоловік не виглядає як би який князь з опери! Яскраво червоний від стіп до голови і оперізаний широкою золотою лентою. Єго крива шабля певно понабивана дорогими каменями... Або он той! Ще більше здурів. Виглядає як зелена жабка, а на голові має червоний і жовтий турбан. Ну, онтой мослїм бодай відбиває приятнїйше від тої мішанини красок. Він цїлий білий, спідня свитина на нїм шовкова і вишивана богато, закинена на то на опашки ґандура зроблена з тонесенько білої вовни, а турбан єсть також шовковий цїлий вишиваний золотом. Здає ся, що то мусить бути якийсь великий і богатий пан; то видко вже по єго круглім животї.

Деж там, що до того, то можна помилити ся! Найбогатшими людьми суть тут Парзи, що мають на собі чорні сурдути, позапинані ще по саму шию а такого крою як би якісь уніформи. Парзів мілїонерів єсть в Бомбаю досить. Та й в инший спосіб відзначають ся Парзи від прочих жителїв домашних. Они яснїйшої барви тїла, сильнїйші і мають більше тїла на собі, як Гінду, їх можна назвати репрезентантами найбільшої інтелїґенциї, они знають ся на формах і зі всїх найбільше приймають европейскі звичаї. Они ще й нинї як три тисячі лїт тому назад держать ся чистої, благородної віри Заратустри (Зороастер), котрої обряд в тім, що єї віроісповідники молять ся

сїнє. Треба вибирати середно великі, зовсїм здорові і такі, що мають як найбільше очок. Вибрані на насїнє бараболї треба зложити в такім місци, де би анї не змерзли, анї не гріли ся і через то не кільчили ся сильно. Треба оглянути плуги, борони, валки і другі знаряди господарскі, та понаправляти, що потреба. Наконець треба оглянути та понаправляти упряж і розважити, чи буде досить робочої сили, скоро настане пора до того.

— Як пробовати, чи насїнє добре кільчить ся? На то єсть такий дуже добрий і дуже простий спосіб: Випражити на блясї або в рурі пісок і розколотити єго з водою рідко на плоскій тарільцї. Відтак досипати до того поволи зовсїм сухого піску, так, щоби аж зробила ся густа маса. Воду, яка ще підсяде ся, зливає ся, а пісок розкравує ся ножем вздовж і в поперек, на чотири рівні части. Відтак бере ся жменьку насїня, перемішає ся добре, і вибирає ся з него по зернятку, як котре попаде ся в пальцї та засаджує ся в пісок, в кожду четвертину по 25 зерен, разом 100. Все то вкриває ся трохи меншою мисочкою і ставить ся в хатї де на спокійн м місци. Вода, яку в себе натягнув пісок, держить вогкість, через 14 днів, отже як-раз через такий час, в котрім всї здорові і добрі зерна повинні би скільчити ся. Що дня заглядає ся і вибирає ся ті зерна, котрі скільчили ся, і записує ся їх або запамятує ся собі добре. Коли насїнє було добре, то до того часу повинно би скільчити ся на 100 зерен: пшеницї 95, жита 95, ячменю 95, вівса 90, гречки 70, кукурузи 87, вики і горогу 85, тимотки 87, люцерни 85, червоної конюшини 85, білої конюшини 73, лену 87, капусти 75. Так учить господарів др. Вайнцірль, директор контрольної стациї для насїня у Відни. По такій пробі може господар пізнати, яке єго насїнє, або яка та пробка, після котрої він має купити собі зерна на насїнє. — (*„Нар. Часоп.“*)

— Мішанки трав. Хто хоче мати добру сїножать, повинен засїяти єї дібраною мішанкою трав; в які має добирати трави, пізнасть найлїпше по тих, що ростуть дико по межах або край поля і т. д.; повинен сїяти як найранше, на добре підготовленім ґрунтї, рівно, засів мілко вкрити і привалкувати. В цїннику насїнь „Банку рільничого у Львові“ на р. 1896 знаходимо слїдуючі приписи що до робленя мішанок з трав: 1) На ґрунтах ситних, глинястих або глинковатих: Конюшини червоної 2 кільо, конюшини шведскої 1 к., тимотки 2 к., гребенячки 2 к., костеряви луговоі 20 к., райґразу анґлїйского 4 к., грястицї (собачки) 4 к., вибіжки лугової 2 к., китника лугового 10 к., вики плотової 3 к. — всего разом 50 кільо на морґ. — 2) На ґрунтах пісковато-глинястих або глинясто-пісковатих: Конюшини червоної 3 кільо, тимотки 4 к., гребенячки 3 к., костеряви лугової 8 к., вівсику золотистого 6 к., райґразу анґлїйского 8 к., грястички 6 к., вибіжки лугової 2 к. — всего разом 40 кільо на морґ. — 3) На ґрунтах пухких пісковатих на долах: конюшини шведскої 2 к., тимотки 4 к., костеряви лугової 10 кільо; довгої 12 кільо, червонавої 3 к., вибіжки лугової 2 к., китника лугового 2 к. — всего разом 35 кільо на морґ.

— Цьвіти вазонкові, скоро лиш зачнуть будити ся до нового житя, треба пересаджувати, найлїпше під конець сего місяця або з початком марта, щоби опісля, коли стануть пускати пагони, мали вже спокій. Насамперед треба постарати ся о сьвіжу землю (найлїпше від городника) і о нові, більші вазонки. Старі вазонки можна також уживати, але насамперед треба їх добре вичистити, вимити і випарити. Зачинає ся пересаджувати насамперед найбільші ростини, котрі потребують нових вазонків; старі можна тогди ужити до инших ростин. Позаяк деякі ростини вимагають окремої землї, то треба городникови сказати, до якої ростини єї треба. Земля повинна бути досить перемішана з піском. Коли приступає ся до пересаджуваня, то треба ростину взяти правою рукою пеньком між пальцї, обернути вазонок горі дном і взявши з гори лївою рукою ударити вазонком кілька разів об край стола, щоби цїла груда землї випала на долоню. Тогди треба здоймити з груди ті черепки, що вкривали дїрку на сподї у возонку, відкришити з верха з гори ту землю, що була рівно з берегами вазонка а боками лиш зрушити корінє копачем; дрібні корінцї, коли за густі, треба трохи попритинати. Коли би земля була за суха, то треба ростину вложити в миску з лїтною водою, щоби груда розмокла. Дуже часто буває, що корінє не переросте цїлої груди землї; тогди треба ту землю, в котрій нема корінцїв, відкришити і подивити ся на корінє, чи оно не стало псувати ся, чи здорове. Все нездорове корінє треба відтяти острим ножем. По тім пересаджує ся ростину до сьвіжого вазонка, котрий єсть лиш трохи більший, як так прилагоджена груда з корінем. Дїрку у вазонку треба ще вкрити черепком, щоби вода попід него могла пізнїйше добре збігати. Сьвіжа земля не повинна бути за мокра. Груду з корінем треба добре обсипати землею і потолочити трохи, щоби де не лишило ся порожне місце, а відтак і цїлий вазонок треба наповнити землею так, щоби земля на палець була низше берегів вазонка. Наконець притинає ся ще й галузки та ставить ся ростину в холоднім місци і аж по кількох днях вносить ся єї до теплої комнати і ставить на вікнї проти сонця. Щоби ростини красно розвивали ся, уживає ся штучного гною, котрий робить ся з 30 ґрамів фосфорокислого амоняку, 25 ґрамів салїтрокислого калї, 20 ґрам. сїркового амоняку і 25 ґр. салїтрокислого соду. З тої мішанини дає ся 1 ґрам на лїтру води і тою водою підливає ся. *(Нар. Час.)*

— Як насаджувати курки? Неодна господиня жалує ся на то, що під квочкою знайде ся богато зaпортків, а не знає чому то так. Причина тому така, що під квочкою за богато покладків. Треба отже підкладати лиш тілько, кілько квочка може вигріти, 9 до 11 після величини квочки. Коли єсть більше, 15 до 18, то квочка заєдно їх мішає, але не може всїх добре вигріти і остаточно з богато покладків буде 3 або 4 куряток; коли-ж єсть менше, 9 до 11, то буде що найменше 7 до 8 куряток. Добре би також було, щоби роблено для квочок окремі коші, так, як то роблять в инших краях. Такий кіш виглядає так як н. пр. маленька будка для пса з гори заокруглена; з переду та будка має отвір з порогом, а задна стїнка єсть до більшої половини заплетена. Зверха на будцї єсть ушко. Коші такі суть дуже догідні а виріб їх міг би стати ся жерелом доходу.

Торг збіжевий.

Львів дня 1-го марта: Пшениця 9·15 до 9·50 зр.; жито 7·50 до 7·75; ячмінь броварний 6·75 до 7·75; ячмінь пашний 5·75 до 6·—; овес 6·50 до 6·75; ріпак 10·50 до 11·—; горох 6.— до 6·50; вика 5·25 до 5·80; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·25 до 6·—; гречка 7.50 до 8.25; конюшина червона галицка 45·— до 60·—; шведска 40·— до 60·—; біла 40·— до 50·—; тимотка 17·— до 21·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·50 до 5·80; нова 5·50 до 5·80; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Будапешт 1 марта. Ходить чутка, що партия народна має розвязати ся і вступити до лїберальної партиї.

Париж 1 марта. Rappel доносить, що ревізия зроблена у Біффета, заступника кн. Орлеаньского в Парижи, дала доказ, що був орлеанїстичний заговір і що замах державний мав бути виконаний одним ґенералом в чинній службі. Ждали лиш на хвилю, коли той ґенерал буде іменований мінїстром війни.

Льондон 1 марта. Бюро Райтера доносить з Риму, що Папа вчера ослаб був на довший час на силах.

Рим 1 марта. Папа по вчерашнім принятю дипльоматичнім почув ся ослабленим і жалував ся, що єго коле в боцї і що дрож бере. Лїкар прибочний сконстатував горячку.

Берлин 1 марта. В комісиї буджетовій заявив секретар державний Більов, що правительства анґлїйске і нїмецке порозуміли ся в тім дусї, щоби нїмецко-анґлїйска умова була поки що держана в тайнї.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

до огня і сьвітла. Парзи суть люди добродійні, справедливі, терпливі, але й уміють хитро забезпечити собі користь а в полїтичних переконанях ідуть туди, куди вітер віє. Індам то не подобає ся; они взагалї ненавидять розумних, учених і богатих Парзів, хоч правда, иноді лиш длятого, що їм завидують.

Наконець ми вже й на березї.

Ідемо широкими алеями помежи величезними будівлями портовими а будівлями в европейскій части міста.

— Іґі, а то що?

— То половик вхопив щось саме з перед наших коний із землї на улици.

— Та тут, в самій серединї міста?

— А вже ж. От дивіть ся, як ті злодюги лїтають цїлими стадами понад нами. Онтам вже знов один щось вхопив.

— Нїхто би не повірив! Саме серед такого натовпу людий!

Наконець доїзджаємо до великої Горнбі Ро (Hornby Row). Що за величезні, як кріпости, пишні будинки! Щось такого нїхто й погадати собі не може. То самі замки в анґлїйско-ґотицкім стилю, такі масивні, що можуть перестояти і сотки лїт, з незвичайно богатими кольонадами, вежами, всїлякими окрасами і т. д., а такі високі, які бувають лиш в Льондонї, Берлинї і Парижи. До того широкі, довгі улицї, просторі красні площі, а всюди дерева, корчі пахучі цьвіти, красні керницї, пишні хоч і неконче артистичні памятники, кіоски і т. п. Здає ся, що то якесь прекрасне велике европейске місто. То все робить велику несподїванку і не можу погадати собі Европейця, котрий би на перший вид Бомбаю не счудував ся дуже.

Иншим разом проїхали ся ми по Натів Квортер в части міста, званій Ґірґа/м. Тут стоять страшенно високі, всїлякими красками помальовані доми з множеством деревляних бальконів, веранд і т. д., а між ними нужденні хати, в котрих брунатні голі робітники, кують, пилують та ріжуть, найбільший збиток і пишнота побіч найнужденнїйшої простоти! А поміж тими домами женщини в простій хорошій поставі розносять мосяжну, мідянну, або цинкову посудину. Вся їх одїж то кусень червоного полотна, обвивають ся почавши від груди аж до повисше колїн. Они бідні, а мимо того у неодної видко на ногах коло кісток та на руках грубі срібні обручки, а в носї в лївім ніздрю носять обручки вилоджені дорогими каменями.

*Які*ж тоті цебу [2]) зручно і жваво біжать з своїми всїлякими красками помальованими возами! — То фіякри місцевих жителїв. Тим поволїйше ідуть сїрі буйволи, що тягнуть тяжкі вози з набором. Тут їде анґлїйский офіцир на елеґантнім тільбері [3]) помежи товпу, там їде верхом віддїл лянсієрів, тут голий Гінду несе на довжезнім коромеслї ведра з водою; поволи суне ся мослїм як би в сорокатім шляфроку, чорно і червоно уніформовані вояки у високих сивих турбанах ходять по улици — словом справдешний карнавал. Та й не диво, бо до Бомбаю сходять ся мослїми з цїлого магометаньского сьвіта, відтак Перзи, Турки, Араби, Афґани, Белюджи та люди із всїляких племен индийских.

(Дальше буде).

[2]) Цебу = индийский або горбатий віл, має горб з товщу на гребтї.

[3]) Тільбері (Tilbury) — мала, елеґантна і легка каритка на двох колесах.

ІНСЕРАТИ.

Тягнене невідклично дня **18. марта 1899.**

1. Головна виграна **100.000 корон**
2. Головна виграна **25.000 корон**
3. Головна виграна **10.000 корон**

готівкою з 20% на податок.

ВІДЕНЬСКІ ЛЬОСИ по 50 кр.

поручають: Кіц & Штоф, М. Йоваш, М. Клярфельд, Корман & Файґенбавм, Самуелі & Лябдав, Авг. Шеленберґ і син, Сокаль & Лілієн, Густав Макс. -5

До Народної Часописи

і

Газети Львівскої

Всїлякі

ОГОЛОШЕНЯ

принимає виключно

АҐЕНЦИЯ

ДНЕВНИКІВ і ОГОЛОШЕНЬ

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 9.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).